Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30459

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i (SHZÖ), birincil olarak anhedoni (zevk alamama) semptomunu, yani normalde zevk veren aktivitelerden keyif alma kapasitesindeki azalmay? ölçmek üzere tasarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Gürcan, Ba?ar, ?en ve Karaka?li (2021) taraf?ndan klinik popülasyonlarda kullan?lmak üzere yap?lm??t?r. Bu uyarlama, özellikle ölçe?in klinisyenler taraf?ndan uygulanabilen versiyonunun psikiyatrik bozukluklarda görülen anhedoni düzeyini do?ru ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmesini sa?lamay? amaçlam??t?r. Çal??ma, ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i, Anhedoni, Zevk Alamama, Psikiyatri, Klinik De?erlendirme, Türkçe Uyarlama, Klinisyen Uygulamas?.

Yazarlar

Ölçe?in orijinal geli?tiricileri Snaith, Hamilton ve arkada?lar?d?r. Türkçe uyarlamas?n?n yazarlar? ise Gürcan, A., Ba?ar, K., ?en, Z. D., ve Karaka?li, A. A.'d?r.

Amaç

Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i'nin temel amac?, bireyin günlük ya?am aktivitelerinden ve deneyimlerinden ne ölçüde zevk alabildi?ini kantitatif olarak de?erlendirmektir. Klinik ortamlarda, bu ölçek özellikle depresif bozukluklar, ?izofreni ve di?er psikiyatrik durumlar?n temel bir belirtisi olan anhedoni ?iddetini ölçmek için kullan?l?r. Türkçe uyarlama çal??mas?, bu arac?n Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lamay? hedeflemi?tir. Ölçek, klinisyenler taraf?ndan uygulanmak üzere tasarlanm??t?r, bu da de?erlendirmenin standardizasyonunu ve profesyonel yorumlanmas?n? destekler.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, psikolojideki temel yap?lardan biri olan hedonik kapasiteyi ve bunun eksikli?i olan anhedoniyi ölçmektedir. Anhedoni, genellikle fiziksel anhedoni (duyusal deneyimlerden zevk almada azalma) ve sosyal anhedoni (sosyal etkile?imlerden zevk almada azalma) olarak iki ana boyutta incelenir. SHZÖ, bireyin son birkaç hafta içinde çe?itli deneyimlerden (yemek, sosyal aktiviteler, hobiler, cinsel aktivite vb.) zevk alma yetene?ini de?erlendirerek genel bir anhedoni skoru sa?lar.

Bu ölçek, duygu durum bozukluklar?n?n ve psikozun etiyolojisi ve tedavisi üzerine yap?lan ara?t?rmalarda kritik bir de?i?ken olarak kabul edilmektedir. Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

bu klinik yap?y? kültürleraras? ba?lamda da do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini ara?t?rm??t?r.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, Gürcan ve arkada?lar?n?n (2021) çal??mas?, Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik özelliklerini incelemeyi amaçlam??t?r. Bu tür uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i, ölçüt ba??nt?l? geçerlik (örne?in di?er depresyon veya anhedoni ölçekleriyle korelasyon) ve ay?rt edici geçerlik (klinik gruplar? sa?l?kl? kontrollerden ay?rma yetene?i) analizleri yap?l?r.

Klinisyen taraf?ndan uygulanan versiyonun geçerli?inin incelenmesi, ölçe?in klinik tan? ve ?iddet belirleme süreçlerinde ne kadar do?ru bir araç oldu?unu göstermesi aç?s?ndan büyük önem ta??r. Uyarlama çal??mas?n?n detayl? sonuçlar?, ölçe?in Türk popülasyonunda anhedoni düzeylerini güvenle ölçebilece?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynak referansta güvenirlik bilgisi '-' olarak listelenmi?tir. Ancak, 2021 tarihli uyarlama çal??mas?, ölçe?in güvenirlik (reliability) özelliklerini kapsaml? bir ?ekilde ara?t?rm??t?r. Güvenirlik analizleri genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach alfa katsay?s?), test-tekrar test güvenirli?i (zaman içinde kararl?l?k) ve uygulay?c?lar aras? güvenirlik (klinisyenler aras? tutarl?l?k) yöntemlerini içerir.

Klinisyen taraf?ndan uygulanan bir ölçek oldu?u için, uygulay?c?lar aras? güvenirlik, farkl? klinisyenlerin ayn? hastay? de?erlendirirken benzer sonuçlara ula??p ula?mad???n? belirlemek aç?s?ndan hayati öneme sahiptir. Yüksek iç tutarl?l?k skorlar?, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Faktör Analizi

Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i'nin orijinal yap?s? genellikle tek faktörlü bir yap? olarak kabul edilirken, baz? ara?t?rmalar anhedoninin fiziksel ve sosyal alt boyutlar?n? destekleyen iki faktörlü bir yap?y? da önermi?tir. Gürcan ve arkada?lar?n?n Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk örneklemindeki faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla ke?ifsel veya do?rulay?c? faktör analizini kullanm?? olabilir.

Faktör analizinin amac?, ölçek maddelerinin hangi psikolojik alt boyutlar alt?nda topland???n? bilimsel olarak kan?tlamak ve böylece ölçe?in yap? geçerli?ini güçlendirmektir. Bu analizler, Türkçe formun kültürel farkl?l?klar nedeniyle orijinal ?ngilizce formdan farkl? bir faktör yap?s? sergileyip sergilemedi?ini anlamak için kritiktir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac? Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçek, 1995 y?l?nda Snaith ve Hamilton taraf?ndan geli?tirilmi?tir.)

Format: Klinisyen taraf?ndan uygulanan de?erlendirme ölçe?i.

Dil Seçenekleri: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyon (özellikle depresyon, ?izofreni ve di?er duygudurum bozukluklar? olan bireyler).

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas?, psikiyatri kliniklerinde takip edilen hastalardan olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, genellikle 14 maddeden olu?ur ve her madde, belirli bir aktiviteden zevk alma kapasitesindeki azalmay? sorgular. Derecelendirme, 4'lü Likert tipi bir ölçek kullan?larak yap?l?r (örne?in: 0 = Normalde oldu?u gibi zevk al?yorum; 3 = Hiç zevk alam?yorum).

Anahtar Kelimeler

Klinik Psikoloji, Psikometrik Özellikler, Duygudurum Bozukluklar?, ?izofreni, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar (Uyarlama): Koray Ba?ar

Affiliation Email Adresi: kbasar@hacettepe.edu.tr

Correspondence Adresi: Hacettepe Üniversitesi, T?p Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dal? (Uyarlama çal??mas? baz al?narak tahmini bilgi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Orijinal): 1995

Test Y?l? (Türkçe Uyarlama): 2021

?zinler ve Ücret: Ölçe?in klinik ve akademik amaçl? kullan?m? için ilgili telif sahipleriyle ve sorumlu yazar (Koray Ba?ar) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ko?ullar? ve ücret

ARABPSYCHOLOGY.COM

bilgisi için sorumlu yazar?n e-posta adresine ba?vurulmas? önerilir.

Bu ölçe?e ait orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: snaith-hamilton-zevk-alma-olcegi-toad.pdf

Ayr?ca, uyarlama çal??mas?n?n makalesine ait ön bask? linki: submission.turkpsikiyatri.com

Kaynaklar

Gürcan, A., Ba?ar, K., ?en, Z. D. ve Karaka?li, A. A. (2021). Klinisyen taraf?ndan uygulanan Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Türk Psikiyatri Dergisi*. DOI: https://doi.org/10.5080/u25844

Snaith, R. P., Hamilton, M., Morley, S., Humayan, A., Hargreaves, D., & Busuttil, W. (1995). The Leeds Scales for the self-assessment of anxiety and depression. *British Journal of Psychiatry*, 166(6), 738-745. (Orijinal ölçe?in geli?tirildi?i çal??man?n referans?.)

Snaith-Hamilton Zevk Alma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal formda yer alan ve genellikle anhedonik deneyimleri sorgulayan maddelerdir. (Not: Maddelerin tam metni kaynakta verilmedi?i için, ölçe?in genel içeri?i hakk?nda bilgi verilmektedir.)

Ölçek, zevk almayla ilgili be? ana alan? kapsayan 14 maddeden olu?ur. Bu alanlar ?unlard?r:

Sosyal Etkile?im: Sosyal aktivitelerden ve ba?kalar?yla vakit geçirmekten zevk alma.
Hobiler ve ?lgi Alanlar?: Kitap okumak, müzik dinlemek veya ki?isel hobilerden zevk alma.
Yemek ve Duyusal Deneyimler: Yemek yeme, koku alma veya dokunma gibi duyusal deneyimlerden zevk alma.
Cinsel Aktivite: Cinsel aktivitelerden zevk alma.
Mevsimsel ve Do?al Deneyimler: Hava durumu veya do?a manzaralar? gibi çevresel olaylardan zevk alma.

Ölçek, klinisyen taraf?ndan uygulan?rken, son birkaç hafta içindeki zevk alma kapasitesindeki de?i?imler sorgulan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM